

OECD *Multilingual Summaries* International Migration Outlook 2018

Summary in Latvian

Read the full book on: [10.1787/migr_outlook-2018-en](https://doi.org/10.1787/migr_outlook-2018-en)

Starptautiskās migrācijas apskats 2018

Galvenās tendences

Provizoriskie dati liecina, ka 2017. gadā OECD valstis ir uzņēmušas nedaudz vairāk par 5 miljoniem jauniebraukušu pastāvīgo legālo migrantu. Tas ir pirmais migrācijas uz šo reģionu apjoma samazinājums kopš 2011. gada (samazinājums par apmēram 5 % salīdzinājumā ar 2016. gadu). Taču šāda situācija ir sakarā ar par bēgļiem atzīto personu skaita būtisko samazināšanos 2017. gadā, kamēr citu migrantu kategoriju apjoms palika nemainīgs vai palielinājās.

Pēc tam, kad divu gadu laikā OECD valstīs ieradās rekordliels patvēruma meklētāju skaits, 2017. gadā bija vērojams to skaita būtisks samazinājums — 1,23 miljoni patvēruma pieprasījumu. Šis skaitlis vēl krietni pārsniedz rādītājus jebkurā citā pirms 2015. gada reģistrētajā gadā. Trīs galvenās patvēruma meklētāju izcelsmes valstis bija Afganistāna, Sīrija un Irāka. 2017. gadā Amerikas Savienotās Valstis saņēma no visām OECD valstīm vislielāko patvēruma meklētāju pieteikumu skaitu (330 000 pieteikumi), tām sekoja Vācija (198 000 pieteikumi).

Ietverot gandrīz 40 % pastāvīgo migrantu, ģimeņu migrācija (ģimenes atkalapvienošanās un izveidošanās, kā arī pavadošie ģimenes locekļi) joprojām bija visnozīmīgākais migrācijas kanāls uz OECD reģionu. Krasais migrācijas apjoma pieaugums šajā kategorijā 2015./2016. gada laikposmā aizstāja tā samazinājumu, kas bija sācies 2010. gadā.

Pirmo reizi šāgada apskatā ir ietverts visu kategoriju pagaidu darba migrantu uz OECD valstīm kopējais skaits. Šīs kategorijas ir starptautiski nolīgtie sezonas darba ņēmēji un citi pagaidu darba ņēmēji no ārvalstīm; ES darba ņēmēji, kurus viņu darba devēji nosūta uz citām ES valstīm uz vietēju līgumu pamata (norīkotie darba ņēmēji), un uzņēmuma ietvaros pārsūtītie darbinieki. Kopā 2016. gadā OECD valstīs reģistrēti vairāk nekā 4,2 miljoni ārvalstu darba ņēmēju, kas atbilst 11 % pieaugumam salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. Galvenās pagaidu darba ņēmēju no ārvalstīm uzņēmējvalstis ir Polija (672 000, galvenokārt no Ukrainas) un Amerikas Savienotās Valstis (660 000, ar Indiju kā galveno darba ņēmēju izcelsmes valsti).

OECD valstīs augstākās izglītības iestādēs tika uzņemti apmēram 3,3 miljoni starptautisko studentu, kas ir par 8 % vairāk nekā iepriekšējā gadā. Tomēr nesenās tendences Amerikas Savienotajās Valstīs norāda uz izsniegto studiju atļauju skaita krasu samazināšanos 2016. gadā (-27 %). Starptautiskie studenti vidēji veido 9 % no visa to studentu skaita, kas 2015. gadā uzņemti OECD valstu augstākās izglītības iestādēs. Tie ir 14 % no visiem studentiem, kas uzņemti maģistra studiju programmās, un 24 % no tiem studentiem, kuri uzņemti doktora studiju programmās.

2017. gadā OECD valstīs vidēji migrantu nodarbinātības līmenis palielinājās par 1 procentpunktu — līdz 67,1%. Viņu vidējais bezdarba līmenis samazinājās par 1 procentpunktu — līdz 9,5 %, un migrantu vidējā bezdarba līmeņa atšķirība salīdzinājumā ar viņu vietējās izcelsmes vienaudžiem 2017. gadā samazinājās līdz 3 procentpunktiem. Šo attīstību daļēji sekmēja būtiski uzlabojumi dažās ES valstīs.

No politikas viedokļa raugoties, daudzas valstis turpina pilnveidot augsti kvalificētu ārvalstnieku migrācijas kanālus, pastāvīgajās programmās iekļaujot atlases kritēriju pielāgošanas iespēju un pārskatot īslaicīgo programmu nosacījumus. Jaunuzņēmēju vīzu skaits turpina palielināties, kamēr ieguldījumu programmas tiek pārskatītas, un uz tām ir attiecināti stingrāki nosacījumi. Tiesības uz ģimenes atkalapvienošanu arī ir joma, kurā tiek veikta politikas pielāgošana.

Kā nesenie bēgļi ietekmē darba tirgu

Tiek prognozēts, ka Eiropas valstīs kopumā nesenā bēgļu pieplūduma radītā ietekme uz iedzīvotāju darbaspējīgā vecumā skaita pieaugumu līdz 2020. gada decembrim sasniegs ne vairāk kā 0,4 %. Kas attiecas uz darbaspēku, tā kā bēgļu uzturēšanās sākumā uzņēmējā valstī viņu nodarbinātības līmenis parasti ir ļoti zems, tiek lēsts, ka līdz 2020. gada decembrim kopējās tīrās ietekmes līmenis būs vēl zemāks — mazāk par 0,25 %.

Valstīs, kurās kopējā ietekme ir vislielākā, ietekme, visticamāk, būs daudz lielāka atsevišķos darba tirgus segmentos, it īpaši mazizglītotu jaunu vīriešu vidū. Tā kā daudzās uzņēmējvalstīs šī iedzīvotāju grupa jau ir neaizsargāta, ir vajadzīgi īpaši pielāgoti pasākumi, lai sniegtu viņiem piemērotu atbalstu.

Ārvalstu darba ņēmēju nelikumīga nodarbināšana

Ārvalstu darba ņēmēju nelikumīga nodarbināšana var izrietēt no normu pārkāpumiem gan migrācijas, gan darba tiesību jomā. Tāpēc šī jautājuma risināšanai ir gan ekonomikas, gan migrācijas politikas mērķis.

Līdz ar to OECD valstīm ir jācenšas uzlabot koordinācija un saskaņotība tiesībsardzības iestāžu starpā. Tām ir arī jāuzlabo gan darba devēju, gan darba ņēmēju informētība un migrantu darbaspēka nelikumīgas nodarbināšanas novēršanas ietvaros jāizmanto uzlabotas statusa pārbaudīšanas sistēmas. Taču, ja ārvalstu darba ņēmēju nelikumīgā nodarbinātība kļūst par ļoti svarīgu jautājumu vai tiek uzskatīta par strukturālu jautājumu, var apsvērt regulēšanas programmu ieviešanu. Tās ir jāizstrādā rūpīgi un vienlaicīgi ir jāīsteno atbilstīgas izmaiņas likumīgajos darbaspēka migrācijas kanālos un stingrāki izpildes pasākumi. Visbeidzot, ārvalstu darba ņēmēju nelikumīgas nodarbināšanas apkarošanas politika būtu jāīsteno ne tikai valstu vai nozaru līmenī, bet arī starptautiskajā līmenī.

Galvenie konstatējumi

Imigrantu integrācija darba tirgū

- Laikposmā no 2016. gada līdz 2017. gadam migrantu bezdarba līmenis OECD valstīs samazinājās par vairāk nekā 1 procentpunktu līdz 9,5 %, un nodarbinātības līmenis palielinājās no 65,5 % līdz 67,1 %. Situācijas uzlabojums visvairāk iezīmējās attiecībā uz ārvalstīs dzimušām sievietēm.
- Atsevišķās migrantu grupās ir īpaši augsts nodarbinātības līmenis. Piemēram, Eiropas Savienībā ES migrantu nodarbinātības līmenis par 5 procentpunktiem pārsniedz vietējo iedzīvotāju nodarbinātības līmeni. Amerikas Savienotajās Valstīs pirmo reizi pēdējos gados migrantu skaits no Meksikas un no Āfrikas pārsniedza migrantu skaitu no Āzijas attiecīgi par 1 un 3 procentpunktiem.
- OECD valstīs turpinās jaunuzņemto migrantu un bēgļu integrācijas programmu izstrāde, lielā mērā koncentrējot uzmanību valodas un prasmju apguvei. Daudzas valstis arī ir izstrādājuši pasākumus, kas paredzēti, lai aizsargātu īpaši aizsargājamus iedzīvotājus, it īpaši nepilngadīgos bez pavadības un bērnus, kas novēloti iekļāvušies izglītības sistēmā.

Bēgļu radītā ietekme uz darba tirgu

- Laikposmā no 2014. gada janvāra līdz 2017. gada decembrim Eiropas valstis saņēma 4 miljonus jaunu patvēruma pieprasījumu, kas ir trīs reizes vairāk nekā iepriekšējā četru gadu laikposmā. Tajā pašā laikā (2014.-2017. g.) apmēram 1,6 miljoniem fizisku personu tika sniegta kāda no aizsardzības formām.
- Tiek prognozēts, ka līdz 2020. gada decembrim Eiropas valstīs kopumā nesenā bēgļu pieplūduma salīdzinošā ietekme uz darbaspēku būs diezgan maza — ne lielāka par 0,25 %. Tomēr atsevišķām grupām (jauniešiem, mazizglītotiem vīriešiem) valstīs, kurās ir vislielākais bēgļu skaits (Austrija, Vācija, Zviedrija), šī ietekme ir lielāka.

- Ja neviens migrants neatgrieztos savā izcelsmes valstī, tad līdz 2020. gada beigām kopējais patvēruma meklētāju, kuriem atteikts piešķirt starptautisko aizsardzību, skaits varētu sasniegt 1,2 miljonus. Neoficiālā darba tirgus ietekme būs atkarīga no brīvprātīgi atgriezušos migrantu skaita un no izpildes pasākumu efektivitātes.

Ārvalstu darba ņēmēju nelikumīga nodarbināšana

- Ārvalstu darba ņēmēju nelikumīgā nodarbināšana visticamāk skars salīdzinoši jauna vecuma vīriešus. Nozares, kuras šāda nelikumīga nodarbināšana ietekmē visvairāk, ir lauksaimniecība, būvniecība, ražošana un mājkalpotāju pakalpojumi.

© OECD

This summary is not an official OECD translation.

Reproduction of this summary is allowed provided the OECD copyright and the title of the original publication are mentioned.

Multilingual summaries are translated excerpts of OECD publications originally published in English and in French.

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2018), *International Migration Outlook 2018*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/migr_outlook-2018-en